

C122 – OND12

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

5 februari 2009

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de introductie van een wetenschapscoach in de Limburgse secundaire scholen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekenning van een diplomabonificatie aan onderwijspersoneelsleden	3
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de time-outprojecten in het onderwijs	4
Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nood aan een volwaardige bacheloropleiding beheer mede-eigendom	7

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de introductie van een wetenschapscoach in de Limburgse secundaire scholen

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, in de pers konden wij een aantal weken geleden lezen dat de Limburgse dokters in spe in de toelatingsproef voor artsen erg slecht scoren op het onderdeel Wetenschappen. Dat blijkt uit een analyse van de examencommissie. De Universiteit Hasselt (UH) stelt de middelbare scholen voor om met een wetenschapscoach te werken. De score van sommige middelbare scholen ligt echter wel heel hoog. Dit is te danken aan het feit dat deze scholen hun leerlingen in het laatste jaar intensief op de examenproef voorbereiden indien zij dat wensen. Zo wordt er onder andere in extra begeleiding voorzien voor fysica, wiskunde, chemie en biologie. Ook de examenvragen van de voorgaande jaren worden opnieuw met de leerlingen gemaakt. De UH heeft besloten om ook de middelbare scholen die nu nog slecht scoren, te voorzien van een wetenschapscoach. Bovendien wil de universiteit een bundel met alle oude examenvragen ter beschikking stellen van de leerlingen. Ze kunnen de vragen in kleine groepjes bekijken en voorleggen aan hun leerkracht.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van dit initiatief? Wat denkt u ervan? Indien blijkt dat deze vorm van begeleiding vruchten afwerpt, overweegt u dan om in financiële middelen te voorzien voor een wetenschapscoach? Overweegt u ook om voor andere sectoren waar vacatures niet ingevuld geraken, zoals informatica, het systeem van dergelijke coaches in te voeren? Welke maatregelen hebt u de afgelopen legislatuur genomen om de leerstof uit de secundaire scholen af te stemmen op de opleidingen in het hoger onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, een wetenschapscoach is volgens ons geen goed idee. Ik wil dan ook bij deze vraag enkele bedenkingen formuleren.

Wat hier wordt voorgesteld, is een verenging. Volgens ons heeft een aso-richting nu net de taak om zo algemeen mogelijk te blijven. Weinig richtingen in het aso zijn een perfecte voorbereiding voor een bepaalde opleiding in het hoger onderwijs of aan een universiteit. Meestal heeft

elke aso-richting sterke en zwakke punten ten opzichte van deze of gene hogere opleiding. Dat is uiteindelijk niet iets om ons druk over te maken. Middelbare richtingen moeten niet te veel een expliciete springplank worden naar een bepaalde richting in het hoger onderwijs. Daardoor dwing je studenten om al vroeg een keuze te maken en bemoeilijk je de vrije keuze als ze uit het middelbaar komen. We moeten ons evenmin druk maken over het feit dat er verschillen bestaan tussen scholen. Vlaams Belang heeft de diversiteit van scholen altijd aangemoedigd. Hoe diverser het onderwijslandschap, hoe meer kans dat er voor elke leerling een school op maat is. Dat is toch wat wij allemaal willen?

Bovendien denk ik dat die scholen en meer specifiek die studenten uit Limburg de eindtermen hebben behaald. Iedereen heeft dan toch zijn verantwoordelijkheid genomen? Als die leerlingen zich extra willen voorbereiden op een bepaald toelatingsexamen, dan is dat veeleer de verantwoordelijkheid van de leerling zelf en niet van de school. Ik begrijp mevrouw Libert dan ook niet als zij bepaalde scholen nalatigheid zou verwijten in hun wetenschappelijk onderricht. Een selectieproef betekent nu net dat er leerlingen zijn die hun eindexamen in het middelbaar halen maar niet slagen voor de toelatingsproef. Ik denk niet dat we daardoor in paniek moeten raken en daarvoor maatregelen moeten treffen.

Ik wil ook even stilstaan bij de effecten van zo'n wetenschapscoach. Die coach heeft als opdracht de kandidaatstudenten voor te bereiden op de toelatingsproef, maar wat is het resultaat daar eigenlijk van? De leerlingen zullen misschien beter scoren op die toelatingsproef maar ze lopen dan een hoger risico om vroeg tijdens het eerste jaar te moeten afhaken. Die voorbereiding op de toelatingsproef is er dan wel geweest maar het gaat om een zeer specifieke voorbereiding.

Mijnheer de minister, indien u dit toch een goed idee zou vinden, waarom zou u daar dan in moeten interveniëren?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Wanneer iemand slaagt voor de toelatingsproef, dan moet worden nagegaan wat de resultaten zijn voor kennis enerzijds en voor de psychosociale of psychotechnische proeven die daaraan zijn toegevoegd anderzijds. Er bestaat een groot onderscheid in slagen tussen zuiver kennis en de psychoanalytische, psychosociale of psychotechnische proeven.

Gaat het hier om een stunt van de Universiteit Hasselt voor de Limburgse secundaire scholen? Of wil men dat promoten voor alle secundaire scholen? Wil men dat de minister dan optreedt voor alle secundaire scholen? Ik

vind dat het eigenlijk de taak is van de leerkrachten om ervoor te zorgen dat men degelijk voorbereid is. Als er dan toch iets hapert, dan moet men iets doen met die leerkrachten. Wanneer die leerkrachten de eindtermen niet bereiken, dan moet daaraan verholpen worden. Dan moet men ervoor zorgen dat zij ander werk vinden vooraleer men overgaat tot de middelen die u voorstelt, mevrouw Libert.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Libert, de resultaten van de analyse waar u naar verwijst, zijn te lezen in het 'Witboek: Toelatingsexamen arts en tandarts' dat in 2008 werd samengesteld door de heer Jan Adé en dat te raadplegen is op de webstek van het departement Onderwijs: http://www.ond.vlaanderen.be/toelatingsexamen/witboek_april2008.pdf.

Ik ben niet op de hoogte van het initiatief dat de Universiteit Hasselt neemt om leerlingen van het secundair onderwijs beter voor te bereiden op deze toelatingsexamens. In het verleden was een gentleman's agreement afgesproken tussen de universiteiten en het Ministerie van Onderwijs en Vorming om niet te voorzien in bijkomende coaching van leerlingen in functie van het toelatingsexamen. Vanaf 2008 kan dit echter wel, met deze beperking dat universitaire medewerkers die betrokken zijn bij het formuleren van vragen voor het toelatingsexamen, zich daarvan onthouden. Het initiatief van de Universiteit Hasselt is dus volkomen in overeenstemming met de gemaakte afspraken.

Op de genoemde webstek zijn ook modelvragen beschikbaar, maar ik spreek formeel tegen dat er bundels beschikbaar worden gesteld waarin alle eerder gestelde examenvragen voor de toelatingsexamen opgenomen zouden zijn. Dat is absoluut niet juist.

Het lijkt mij niet aangewezen om met het oog op de toelatingsexamens in extra middelen te voorzien. Overigens, het examenprogramma is recent zo aangepast dat het grootste deel van de vragen behoort tot de eindtermen van de basisvorming. Dat is het gedeelte dat voor alle leerlingen van een bepaalde onderwijsvorm, in dit geval het aso (algemeen secundair onderwijs), gemeenschappelijk is. Vanzelfsprekend zal een wetenschappelijk geïntendeerde studierichting in het secundair onderwijs gemiddeld genomen beter voorbereiden op de toelatingsexamen dan de andere studierichtingen. We moeten hier in de eerste plaats vertrouwen in het feit dat scholen de eindtermen bereiken met hun leerlingen.

U vraagt of ik overweeg om voor andere sectoren waar vacatures niet ingevuld geraken, dergelijke coaches in te voeren. Zoals ik meen dit niet te moeten doen voor het toelatingsexamen voor artsen en tandartsen, moet ik dit ook niet doen voor andere sectoren waar de vacatures moeilijk of niet ingevuld geraken. We moeten daar wel

een beleid rond voeren. We zijn nu intensief bezig met de studiekeuze en confronteren jonge mensen, al in de lagere school, met techniek, technologie en wetenschap. Het is precies daar waar er een tekort is aan geïnteresseerde mensen. Coaches aanstellen zou ik echter niet doen.

Op 30 oktober 2007 vond een overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de Entiteit Curriculum, de onderwijsinspectie en de examencommissie van de toelatingsexamen. In tegenstelling tot uw voorstel om de leerinhouden van het secundair af te stemmen op de leerinhouden in het hoger onderwijs, werd tijdens dit overleg het principe van de consecutiviteit of het opvolgen gehanteerd.

Dat betekent dat de leerinhouden van een volgend niveau, dus in dit geval het hoger onderwijs, moeten voortbouwen op de leerinhouden van het voorgaande, in dit geval het secundair onderwijs. De decretaal vastgelegde eindtermen van de derde graad van het secundair onderwijs zijn dus eigenlijk de 'begintermen' voor het hoger onderwijs. Dat is een duidelijke afspraak, waaraan zowel scholen als jonge mensen die studeren een houvast hebben. Dat consecutiviteitsprincipe geldt overigens voor alle overgangen tussen secundair onderwijs en hoger onderwijs. We mogen dus zeker niet een omgekeerde oefening beginnen doen. Dat zou natuurlijk eindeloos zijn. In het hoger onderwijs heeft men heel veel vrijheid om programma's samen te stellen. Als het secundair onderwijs zich daaraan moet aanpassen, is er geen enkele houvast meer, lijkt me. Dat overleg gebeurt dus, maar wel vanuit de eindtermen van het secundair onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil formeel tegenspreken dat ik zou insinueren dat ofwel scholen nalatig zijn ofwel kinderen de eindtermen niet zouden halen in het secundair onderwijs. Wat echter wel opviel bij die leerlingen die slecht scoren op die tests, is dat de aard van de vragen voor het toegangsexamen toch anders is dan wat die leerlingen gewoon zijn in het secundair onderwijs. Die kennis is wel aanwezig, maar het reproduceren ervan op basis van de vragen die werden gesteld, blijkt dan een probleem te zijn. De aard van die vragen sluit immers veeleer aan bij de wijze van examineren in het hoger onderwijs dan met de wijze van examineren in het secundair onderwijs. Het is veeleer de doelstelling van die wetenschapscoach om kinderen te leren die leerstof die ze wel degelijk kennen, ook zo te verwoorden op de vragen die worden gesteld. Het is dus niet de bedoeling van die coach dat hij leerstof aanleert die de leerlingen al moesten kennen.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Uiteindelijk is dit dezelfde problematiek als die waarmee het zesde leerjaar in het lager onderwijs te maken heeft met de interdiocesane proeven. Ook bij die proeven zijn de kinderen eigenlijk helemaal niet vertrouwd met de wijze van vragen stellen. Bepaalde scholen bereiden hun kinderen dan ook voor, aan de hand van de vragen van de vorige jaren, waardoor die scores hoger gaan liggen. Het mag absoluut niet de bedoeling zijn scores te halen op bepaalde proeven. Er mag alleen in rekening worden gebracht of leerlingen de eindtermen halen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekenning van een diplomabonificatie aan onderwijspersoneelsleden

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de toekenning van een diplomabonificatie aan personeelsleden van het onderwijs wordt geregeld door de wet van 16 juni 1970 betreffende de bonificaties wegens diploma's inzake pensioenen van leden van het onderwijs. Dat is weliswaar federale materie, maar het gaat hier om een heel specifieke situatie.

Artikel 2 van die wet bepaalt dat de diploma's van universitair en niet-universitair hoger onderwijs en van hoger technisch, zeevaart- of kunstonderwijs met volledig leerplan de toekenning met zich meebrengen van een tijdsbonificatie, indien het gaat om diploma's die, krachtens de reglementering inzake de bekwaamheidsbewijzen, hetzij voor het door het rijk of de gemeenschappen ingerichte onderwijs, hetzij voor het door deze machten gesubsidieerde onderwijs, als vereiste of voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen werden beschouwd voor de uitoefening van het ambt, hetzij vanaf het begin van die ambtsuitoefening, hetzij in de loop ervan, ongeacht het feit of het ambt in het door het rijk of de gemeenschappen ingerichte onderwijs of in het door die machten gesubsidieerde onderwijs werd uitgeoefend.

Het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut van het bisdom Gent is geen door de Vlaamse Gemeenschap opgerichte, erkende of gesubsidieerde instelling van hoger onderwijs. De door die instelling toegekende diploma's worden uitgereikt na studies die dus niet als postsecundair onderwijs kunnen worden beschouwd. Bij de verrekening van het pensioen krijgen die godsdienstleerkrachten dus geen diplomabonificatie. Berekeningen leren ons dat die mensen toch wel 3 à 7 procent minder pensioen krijgen.

Het diocesaan diploma geldt wel als een vereist diploma om het vak godsdienst te geven. Dat moet wel worden gecombineerd met een diploma hoger onderwijs en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. Die mensen moeten daar dus wel over beschikken. Deze commissie heeft zopas het arbeidsmarktrapport besproken. Uit dat rapport blijkt dat er ook een tekort is aan leerkrachten godsdienst. Dat is ook opgenomen in de lijst van knelpuntvakken.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van die situatie? Hoe staat u ten opzichte van die verschillen in het toekennen van bonificatie? Overweegt u dat aan te kaarten bij de federale minister, om te bekijken hoe een aanpassing aan de reglementering een oplossing kan bieden voor dit verschil? Of overweegt u andere maatregelen om die verschillen te verhelpen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Helsen, u stelt terecht dat de toekenning van een diplomabonificatie aan de personeelsleden van het onderwijs een federale materie is, geregeld in de wet van 16 juni 1970 betreffende de bonificaties wegens diploma's inzake pensioenen van leden van het onderwijs. Het door u geciteerde artikel 2 van die wet is duidelijk. Een diploma moet gelijktijdig aan twee voorwaarden voldoen om recht te geven op een tijdsbonificatie.

Ten eerste moet het gaan om een diploma van universitair of niet-universitair hoger onderwijs of hoger technisch, zeevaart- of kunstonderwijs met volledig leerplan. Het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut van het bisdom Gent beantwoordt hier niet aan, zoals u zelf terecht opmerkt.

Ten tweede moet het gaan om een diploma dat voor de uitoefening van het ambt als een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs beschouwd wordt. Diverse diocesane diploma's uitgereikt door een hoger instituut voor godsdienstwetenschappen dat door de bevoegde geestelijke overheid erkend of georganiseerd is, zijn in de bekwaamheidsbewijzen voor godsdienstleraar in het vak katholieke godsdienst opgenomen. Voor de bekwaamheidsbewijzen voor godsdienstleraar hebben de hoofden van de betrokken erediensinstellingen immers gebruik gemaakt van hun bevoegdheid om goedkeuring te verlenen aan sommige getuigschriften die, in afwijking van de voor basisdiploma's geldende regels, niet uitgereikt zijn, hetzij door een Belgische universiteit of door een door een wet of decreet daarmee gelijkgestelde instelling of door een door de staat of door de gemeenschap georganiseerde, gesubsidieerde of erkende onderwijsinstelling, hetzij door een ambtshalve geregistreerde instelling voor hoger onderwijs, hetzij door een door de staat of de gemeenschap ingestelde examencommissie. Ik verwijs naar het besluit van de Vlaamse Regering van 26 september 1990 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen en de bezoldigingsregeling van de

leermeesters godsdienst en de godsdienstleraars, artikel 4, paragraaf 3.

Dergelijke getuigschriften en attesten, die van diverse aard zijn, vormen niet op zichzelf een vereist bekwaamheidsbewijs, maar maken er aanvullend deel van uit, naast een regulier basisdiploma en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. Uit het vermelde artikel 2 kunnen we afleiden dat het niet de bedoeling is dat elk studiebewijs dat onderdeel uitmaakt van een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs, aanleiding zou geven tot de toekenning van een tijdsbonificatie. Het moet gaan om een diploma van hoger onderwijs zoals in dat artikel omschreven. Een diploma van het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut van het bisdom Gent maakt wel deel uit van het bekwaamheidsbewijs voor godsdienstleraar katholieke godsdienst, maar is niet uitgereikt door erkend hoger onderwijs en geeft dus geen recht op een tijdsbonificatie. Dat is de logische toepassing van de federale wetgeving.

U vraagt of ik overweeg om contact op te nemen met de bevoegde federale minister. Ik had niet de intentie om hierover contact op te nemen met de bevoegde federale minister wegens zeer weinig kans op resultaat.

U vraagt welke maatregelen ik zal nemen. U verwijst naar de vaststellingen in het arbeidsmarktrapport met betrekking tot het vak godsdienst. Na de publicatie van het arbeidsmarktrapport heeft er een overleg plaatsgehadt met de representatieve verenigingen van inrichtende machten en de vakbonden. Daaruit zijn wat concrete maatregelen uitgekomen. Ik ben overigens van plan het overleg over het arbeidsmarktrapport op zeer korte termijn verder te zetten. Ik zou nog enkele bijkomende maatregelen, pragmatische maatregelen, willen nemen, onder andere op het vlak van de cumulatieproblematiek. Daarover heb ik in de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie op 22 januari 2009 een beetje toelichting gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb deze vraag gesteld omdat er een tekort aan leerkrachten godsdienst is. U hebt bij de bespreking van het arbeidsmarktrapport ook gezegd dat het moeilijk is om nu reeds heel concreet in te gaan op de manier waarop u de tekorten wilt aanpakken. Het is belangrijk om te kijken in welke mate dit element een rol speelt in het feit dat er moeilijk leraren godsdienst worden gevonden.

Ik zie niet goed in op welke manier u kunt tegemoetkomen aan die problematiek. Ik zou willen vragen of u in de besprekingen die u voert, kunt aftoetsen of dit een oplossing zou zijn of niet.

Minister Frank Vandenbroucke: De moeilijkheid is dat dit een heel, heel elementair principe is in de pensioenwetgeving. Als ik minister van Pensioenen zou zijn

– wat niet het geval is –, dan zou ik zeggen dat als eerder welk getuigschrift kan leiden tot een verhoging van het pensioen, we dan een deur wagenwijd openzetten. Het is een enorm precedent.

Ik vrees dat dit niet veel kans op succes heeft bij de federale minister van Pensioenen, gegeven hoe die regelgeving in elkaar zit, en daar zijn ook wel wat redenen voor. Daarom denk ik ook dat het niet zo heel veel zin heeft dat ik het ga vragen. Ik wil het wel eens doen, maar ik vrees dat ik het antwoord ken.

Ik denk dat we inderdaad maatregelen moeten nemen, maar we zouden de maatregelen moeten nemen die we op het Vlaamse vlak zelf kunnen nemen. We moeten nadenken over wat we hier, nu met onze eigen bevoegdheden kunnen doen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Als we de reglementering vanuit Vlaanderen bekijken, als we de instelling erkennen – wat als voorwaarde is opgenomen –, dan kan het wel worden toegekend. *(Opmerkingen van minister Vandenbroucke)*

We moeten wel nagaan op welke manier we kunnen tegemoetkomen aan het probleem en onderzoeken hoe we meer mensen kunnen vinden die het vak godsdienst willen geven.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Het zou kunnen verholpen worden wanneer de instelling zelf wil inkantelen – om een gegeerd woord te gebruiken – in een bestaande hogeschool.

Minister Frank Vandenbroucke: Ja, daar moet men eens over nadenken.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: In de bestaande hogescholen bestaat een opleiding tot het geven van bijvoorbeeld rooms-katholieke godsdienst. Ik kan wel zeggen dat die opleiding heel verschillend is van die in het Hoger Instituut waar men het vak godsdienst veel uitgebreider ziet dan in een hogeschool.

Ik zal proberen mijn buurtschap te laten spreken om deze instelling te overhalen. Maar ik vrees voor het resultaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de time-out-projecten in het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik blijf terugkomen op de time-outprojecten in het onderwijs, want ik stel vast dat ze een goede oplossing bieden voor een aantal jongeren.

Bij de bespreking van de beleidsbrief kwam al aan bod dat u, samen met de minister van Welzijn, een onderzoek wilt doen om duidelijk in kaart te brengen welke behoefte er is aan time-out in Vlaanderen en wat de effectiviteit is van de time-outprojecten. Dat onderzoek is nog niet afgelepen en de resultaten zijn nog niet direct bekend.

Maar ik word wel geconfronteerd met een problematiek in mijn eigen regio. Organisaties die de time-outprojecten inrichten, wijzen me erop dat zij met een financieel tekort zitten. Ze hebben me de cijfers bezorgd over het aantal trajecten dat wordt toegekend, zowel voor de korte time-out als de lange time-out. Zij hebben me ook de cijfers bezorgd over het aantal vragen dat ze krijgen van de scholen om de time-out te realiseren voor een aantal jongeren. Er is momenteel een wachtlijst van jongeren die eigenlijk moeten kunnen instappen in een time-outproject, maar omwille van de beperkte capaciteit die wij toekennen in de wachtrij staan. De capaciteit wordt als een probleem aangegeven, maar ook de financiële middelen die we ter beschikking stellen.

In de regio Turnhout is er een aanpak gericht op het arrondissement. We kunnen dus niet stellen dat het zeer kleinschalig is in vergelijking met andere regio's. Ik maak me toch zorgen in welke mate de organisaties die die taak opnemen, dat met de beperkte middelen ook in de toekomst kunnen blijven doen. Ik vrees dat we op een bepaald moment toch voor de situatie komen te staan dat we in een bepaalde regio geen aanbod van time-outprojecten meer hebben, waar de scholen net vragende partij zijn om er meer in te richten.

Mijnheer de minister, ik wil de resultaten van het onderzoek afwachten en ik hoop dat het ook bepaalde inzichten geeft. Maar in afwachting wil ik toch vragen op welke manier de financiële middelen worden toegekend aan een bepaalde regio. Wordt bij de erkenning van de projecten en de toekenning van de financiële middelen bekeken wat de minimum schaalgrootte moet zijn om met dat concept kwaliteitsvol aan de slag te kunnen?

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik kan me volmondig aansluiten bij de problematiek zoals geschetst door mevrouw Helsen.

Het is inderdaad een probleem in de regio Turnhout-Kempen. Ook mij bereiken dezelfde berichten. Ik zou daar toch specifieke aandacht voor willen vragen. Ik kan dat niet vergelijken met de rest van Vlaanderen, maar ik weet dat het aantal trajecten dat in de Kempen aangeboden

kan worden te beperkt is. Ik weet niet of daar op korte termijn, los van de lopende studies, een antwoord op kan worden gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, zoals we het nu zien, komt alles eigenlijk terecht op de schouders van Onderwijs, maar het gaat hier toch om jongeren waarvan het probleemgedrag veel verder reikt dan uitsluitend onderwijs. Mijnheer de minister, hoe structureel is in deze problematiek de samenwerking met Welzijn?

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik heb hierover op 12 november 2008 ook een vraag gesteld. Mijnheer de minister, in uw antwoord sprak u toen over een onderzoek van de K.U.Leuven, dat afgerond zou zijn tegen december 2008. Ik veronderstel dat mevrouw Helsen over hetzelfde onderzoek spreekt. Wanneer denkt u dat het onderzoek wel klaar zal zijn?

In mijn vraag had ik toen ook de nadruk gelegd op het feit dat de leerlingen, als ze de time-out hebben gevolgd, ook terug naar de school gaan. In de praktijk zien we dat kinderen die naar een time-out gaan al met één voet buiten de school staan. Dat is toch niet de bedoeling. Dat onderzoek zou ook nagaan hoeveel leerlingen niet meer terug naar dezelfde school gaan na de time-out. Mijnheer de minister, ik wil u vragen om dat zeker als aandachtspunt te blijven meenemen. Hebt u er al gegevens over of leerlingen al dan niet kunnen teruggaan naar hun school na een time-out?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, time-outprojecten, dat is geweten, zorgen voor verhoudingsgewijs goede resultaten. Alles in de voorwaardelijke zin, maar het is misschien belangrijk om een evaluatiemoment in te lassen. Al was het maar om voor de leerplichtige probleemjongeren te zien op welke wijze zij opnieuw in het circuit worden gebracht. Dat verloopt waarschijnlijk niet vlekkeloos, maar het is goed dat we daar zicht op krijgen. Ik denk dat dat heel belangrijk is voor de benadering van de problematiek, want time-out is, ook Europees gezien, een van de meest pedagogisch adequate methoden voor echte probleemjongeren.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Helsen, alvorens te antwoorden op uw vragen wens ik nog even in te gaan op de cijfers voor Turnhout. In de regio Turnhout worden twee time-outprojecten gefinancierd: Arktos Turnhout met twintig korte time-outbegeleidingen en

Cirkant met vijftien lange time-outbegeleidingen. Daarnaast krijgt het korte time-outproject van Arktos ook subsidies vanuit het flankerende onderwijsbeleid, waarmee ze ongeveer twintig extra begeleidingen kunnen uitvoeren per schooljaar.

Wanneer u spreekt over 58 aanmeldingen voor korte time-out in het schooljaar 2007-2008, dan heeft men voor 43 van die aanmeldingen een time-out kunnen aanbieden. De overige 15 aanmeldingen hebben niet geresulteerd in een time-out, maar dat kan te wijten zijn aan verschillende redenen, bijvoorbeeld een te ver gevorderde problematiek, het adviseren van een andere vorm van hulpverlening of het doorverwijzen naar een lange time-out. Slechts in een minderheid van de situaties gaat het om plaatsgebrek als reden voor het niet opstarten.

Bij de langdurige time-outs zijn er in het schooljaar 2007-2008 50 aanmeldingen geregistreerd. Aangezien er maar 15 time-outtrajecten beschikbaar zijn, kon men niet op al die aanmeldingen ingaan. Maar ook hier is dat niet enkel te wijten aan plaatsgebrek. Dat is slechts in ongeveer een vierde van de niet opgestarte time-outs de reden. Andere redenen voor niet opstarten zijn bijvoorbeeld dat de jongere kort na de aanmelding toch van de school verwijderd is of dat er geen bereidheid van de jongere is om deel te nemen.

U vroeg hoe wij de financiële middelen verdelen over de regio's. In april 2006 werd een oproep gelanceerd voor het indienen van time-outprojecten voor een periode van drie schooljaren. Op basis van de ingediende dossiers werd een selectie gemaakt door een selectiecommissie. Elk geselecteerd project kreeg een contingent time-outbegeleidingen toegewezen.

Het klopt dat er geen dekkend aanbod wordt gerealiseerd voor heel Vlaanderen. Voor een aantal regio's werden namelijk geen projecten ingediend of werden geen projecten geselecteerd, omdat ze niet voldeden aan de vereisten van de oproep. Bovendien was het voorziene budget beperkt, waardoor het niet mogelijk bleek om heel Vlaanderen te voorzien van voldoende time-outbegeleidingen.

Bij het toekennen van het contingent time-outbegeleidingen per project, is in de eerste plaats gekeken naar het aantal begeleidingen dat de projecten aanvroegen. Daarnaast heeft de selectiecommissie een aantal minima gerespecteerd, om te vermijden dat het aantal toegekende time-outbegeleidingen te laag was om een kwaliteitsvol time-outproject te kunnen realiseren. Er werden nooit minder dan tien trajecten voor de korte en vijftien voor de lange time-out toegekend aan één project.

Op uw vraag in verband met het onderzoek wil ik het volgende antwoorden. Het onderzoek bevat vier grote luiken. Ten eerste een luik waarin het profiel van de leerlingen die deelnemen aan time-outprojecten wordt geschetst. Ten tweede een luik waarin de effectiviteit van time-out wordt

onderzocht, en dat op verschillende manieren, namelijk door de subjectieve perceptie van de scholen hierover te onderzoeken, door de verdere studieloopbaan van de leerling in kaart te brengen en door na te gaan in hoeverre de vooropgestelde doelstellingen voor de time-outprojecten behaald worden. Ten derde een luik waarin bekeken wordt of er nog andere factoren zijn dan de leerlingenkenmerken die bepalen hoe groot de behoefte is aan time-out. Ten vierde een luik waarin verbanden worden onderzocht tussen de vorige drie onderzoeksluiken. Er wordt bijvoorbeeld onderzocht of er verschillen bestaan in de perceptie van de effectiviteit van het time-outproject door de scholen en het verdere verloop van de schoolloopbaan, naargelang de kenmerken van de leerling.

Een evaluatie van de voorziene middelen behoort niet tot de scope van het onderzoek. Ik heb vernomen dat de stuurgroep die het onderzoek namens de opdrachtgevers opvolgde, midden januari een afsluitende vergadering met de onderzoekers had. De onderzoekers dienen nog enkele zaken te verduidelijken vooraleer het onderzoek definitief kan worden opgeleverd.

Zodra mijn collega bevoegd voor Welzijn en ikzelf het eindrapport van het onderzoek en het advies van de stuurgroep ontvangen hebben, zullen we beslissen over de vrijgave en kan erover gecommuniceerd worden. De samenvatting van het onderzoeksrapport zal dan ook voor iedereen beschikbaar zijn op de onderwijswebsite (www.ond.vlaanderen.be).

U vroeg tot slot of ik structureel samenwerk met mijn collega van Welzijn en of ik dat wil blijven doen. Het antwoord is absoluut ja. Het onderzoek zal ons helpen bij de vraag hoe we dat inhoudelijk en kwalitatief moeten doen. Ik ga ervan uit dat er naast de budgettaire engagementen van Onderwijs, die moeten worden geëxtrapoleerd naar de toekomst, ook blijvende budgettaire engagementen zullen zijn van Welzijn.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U geeft cijfermatig aan hoeveel aanmeldingen er geweest zijn voor de korte en de lange time-outprojecten en hoeveel van die aanmeldingen geen concrete vertaling hebben gekregen in een traject. U verwijst ook naar de redenen waarom ze niet zijn omgezet in een traject. Is dat ooit bevraagd bij de organisaties die de time-outprojecten aanbieden? Zit dat mee in een continue opvolging?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik moet eerlijk bekennen dat ik dat niet uit het hoofd weet.

Mevrouw Kathleen Helsen: Het verwondert mij, omdat de cijfers en de redenen die u aangeeft, niet overeenstemmen met de signalen die wij krijgen vanuit het veld.

Minister Frank Vandenbroucke: Misschien moet u wachten tot het volledige wetenschappelijke rapport publiek is gemaakt. Dat zal niet zo lang meer duren. Dan kunt u dat eens bekijken en eventueel nog bijkomende vragen stellen. Eventueel kunt u de mensen uit het veld die u kent, raadplegen met dat rapport in de hand, en bekijken wat er in hun beeld niet klopt met deze cijfers.

Mevrouw Kathleen Helsen: Goed. Het is in elk geval een verschil waar ik vragen bij heb.

U geeft aan op welke manier de toekenning is gebeurd van de trajecten, en wat de middelen zijn. In Turnhout moet men dat realiseren met twee personeelsleden. Men komt daar tot de vaststelling dat het niet haalbaar is om een hele regio te dekken met twee mensen. Blijkbaar is dat bij de afweging van voldoende schaalgrootte wel aanvaard. Het is belangrijk om te weten dat men aan de basis ervaart dat die opdracht niet met twee mensen kan worden uitgevoerd.

Ik vind de vragen die zijn opgenomen in het onderzoek heel zinvol, maar het hele financiële luik is er niet in opgenomen. Wij moeten dat toch eens grondig bekijken. Het is belangrijk dat die jongeren daar wel kunnen worden opgevangen en dat zij alle kansen krijgen om hen via die projecten in het gewone dagonderwijs te laten aansluiten. Wij moeten dit aandachtspunt opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Ik wil toch even een bijvraag stellen. U zegt dat er in een aantal regio's geen aanbod bestaat omdat de projecten die er waren aangevraagd niet erkend werden. Die niet-erkenning is terecht, ze past in het beleid. Ik betwist dat niet. Maar ik vraag mij af waarom het hier vooral gaat over time-out, terwijl u zegt ook te blijven investeren in herstelgericht groeps-overleg (HERGO). Ik begrijp niet goed waarom dit nog altijd apart wordt gehouden. De cijfers van time-out en de cijfers van HERGO worden apart bijgehouden. Is er in de regio's waar die time-outprojecten niet werden goedgekeurd een aanbod van HERGO? Herstelgericht groepsoverleg is een zeer interessante methode om een vorm van verantwoordelijkheidszin bij de jongere en uiteindelijk een resocialisatie te bewerkstelligen. Ik ben een grote voorstander van die aanpak. Misschien kunnen beide elkaar compenseren.

Minister Frank Vandenbroucke: Time-out en HERGO zijn twee verschillende zaken. Het ene is een methode waarbij men een hele periode met iemand buiten de klas bezig is. Het andere is een methode om een bevredigende en duurzame oplossing te krijgen voor een conflict. Die twee kunnen sporen maar ze kunnen ook totaal verschillen van elkaar en totaal los van elkaar plaatsgrijpen. Ik

heb geen gegevens over hoe onze tussenkomsten voor HERGO leiden tot een spreiding van dat aanbod. Dat weet ik niet. U moet mij daarover misschien nog eens een aparte vraag stellen. U mag ook altijd eens bellen met iemand op mijn kabinet om te zeggen dat u nog een dergelijke vraag wilt stellen. U moet begrijpen dat ik deze gegevens niet uit het hoofd kan geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nood aan een volwaardige bacheloropleiding beheer mede-eigendom

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op dit ogenblik is het niet mogelijk om in het hoger onderwijs of in de SYNTRA-opleiding op een volwaardige wijze het vak Beheer van mede-eigendom, dat leidt tot het uitoefenen van het beroep van syndicus, te volgen.

Dit is nochtans een voortdurend groeiende sector. In België bestaat ongeveer een derde van de woningen uit appartementen. Die staan vooral in Vlaanderen, en dan vooral aan de kust. Iedereen kent het begrip syndicus, maar het is soms gissen naar wat de syndicus precies doet en wat zijn verantwoordelijkheden zijn.

Wie onderzoekt of er in het hoger onderwijs een volwaardige opleiding bestaat, vindt slechts een flauwe en zwakke afgeleide van de opleiding Vastgoed. Dat kun je ook vaststellen in de SYNTRA-opleiding. Kortom, alles staat in deze wereld in het teken van het vastgoed en minder in het teken van het beheer van mede-eigendom.

Huizen verkopen is echter totaal iets anders dan appartementen beheren. Dat is een juridisch-technische zaak, die een typische opleiding vergt. Om als syndicus te worden erkend, moet je bovendien langs het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars passeren. Daarvoor komen op dit ogenblik 25 diploma's in aanmerking. Enkel als je scheikundig ingenieur of veearts bent, kom je blijkbaar niet in aanmerking.

De vereiste getuigschriften en bewijzen van beroepservaring leiden ertoe dat de kwaliteit van het beroep vastgoedmakelaar er sterk is op achteruitgegaan. Tot de SYNTRA-opleidingen kan men ook met een getuigschrift secundair of lager secundair onderwijs worden toegelaten. Met alle gevolgen van dien.

De syndicus krijgt dan slechts enkele uren. Dat leidt in de praktijk tot heel wat mistoestanden en wanbeheer. De welmenende syndici en/of vastgoedmakelaars, een klein percentage, moeten met lede ogen toezien hoe het beroep verder ontspoord. Bovendien zijn er heel wat klachten, die niet adequaat worden behandeld. Maar dat doet hier niet ter zake.

Het zou zinvol zijn indien men in de bacheloropleiding een aantal correcties zou aanbrenge. Indien men een gemeenschappelijke stam zou uitwerken en dan vanaf het derde jaar een specialisatie vastgoed en een specialisatie mede-eigendom, zou dat uiteraard de kwaliteit sterk de hoogte injagen.

Ook de SYNTRA-opleiding zou moeten worden doorgelicht. Men moet ervoor zorgen dat het vak Beheer van mede-eigendom volwaardig wordt opgenomen. Men moet ook strengere instapcriteria hanteren.

We moeten ook medewerking krijgen van de sector zelf, maar mijn observatie leert mij dat die op dit ogenblik langzamerhand een puinhoop aan het worden is. Wat bijvoorbeeld de cursussenpakketten betreft, bestaat er een groot verschil tussen de verschillende streken inzake de SYNTRA-opleidingen. Er is dus geen eenvormigheid.

Voor wie een heel leven heeft gespaard om een appartement te kopen, is het geen goede zaak vast te stellen dat bepaalde zaken niet kloppen en dat prijzen kunstmatig worden opgedreven. Het onderwijs zou hieraan kunnen verhelpen.

Mijnheer de minister, bent u bereid om het beheer mede-eigendom als een volwaardige bacheloropleiding te onderzoeken? Bent u eveneens bereid om in dezelfde zin de SYNTRA-opleiding bij te sturen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Wat mij betreft, kan het onderzoek van het beheer mede-eigendom als een volwaardige bacheloropleiding zeker gevoerd worden. Om misverstanden te vermijden, is het wel goed om daarvoor de procedures nog eens in herinnering te brengen.

Om te beginnen vind ik het aangewezen om eerst de vraag te stellen aan welke kwalificatie en aan welk kwalificatieniveau de sector precies behoefte heeft. Welke competenties verwacht men van iemand die een opleiding heeft afgewerkt die specifiek voorbereidt op het beroep van beheerder mede-eigendom?

Mijnheer Van Nieuwerkerke, u spreekt over een bacheloropleiding of een afstudeerrichting binnen een bacheloropleiding. We hebben het dan over het kwalificatieniveau bachelor. Ik durf dat vandaag niet bevestigen, maar ook niet tegenspreken. Daar zijn deskundigen voor, in de eerste plaats wellicht binnen de sector zelf, die zich gemotiveerd

over het gewenste niveau kunnen uitspreken. Misschien belanden we op basis van dat advies inderdaad op een bachelorniveau. Misschien komen we uit op een niveau dat overeenkomt met de sport die we willen toevoegen op onze onderwijsladder: het hoger beroepsonderwijs. Dat moet dus goed bekeken worden, zodat we tot een opleiding kunnen komen die echt goed zit.

In de veronderstelling dat we het toch over een bacheloropleiding hebben, zijn er ook verschillende opties. Gaat het om een volledig op zichzelf staande opleiding, of gaat het om een nieuwe afstudeerrichting, een bijkomende differentiatie binnen de bestaande opleiding in het vastgoed? In het laatste geval is het vrij eenvoudig. Hogescholen die nu al de bachelor in het vastgoed aanbieden, kunnen daar zelf een nieuwe afstudeerrichting aan toevoegen. Ze hebben daar geen toelating van minister, regering of parlement voor nodig. Zo'n afstudeerrichting wordt op gezette tijden natuurlijk ook onderworpen aan de kwaliteitszorg. Dan wordt de vraag gesteld of ze op een voldoende hoog niveau wordt aangeboden, of ze voldoende maatschappelijk relevant is, of de hogeschool voldoende investeert in omkadering en voorzieningen enzovoort.

Het is wat ingewikkelder als er ook hogescholen geïnteresseerd zijn in de afstudeerrichting terwijl ze de bovenliggende opleiding niet aanbieden, of als men dit als een volledig op zichzelf staande opleiding zou willen aanbieden, los van de bachelor in het vastgoed. Ingewikkelder, omdat dan een aantal programmatieprocedures moet worden gevolgd die enige tijd in beslag nemen, enkele maanden tot een jaar, en die een behoorlijke investering in een goed dossier vergen.

Ook hier geldt dat het initiatief bij de hogescholen zelf ligt. De procedures zijn bovendien in handen van twee onafhankelijke instanties: de Erkenningscommissie en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie. Als alles goed gaat, dan komt de regering enkel tussen voor een bekrachtiging van het finale advies van die instanties en voor de formele erkenning als nieuwe opleiding.

Momenteel zijn er binnen het gecertificeerde SYNTRA-aanbod vier gecertificeerde opleidingen die relevant zijn voor de sector: administratief vastgoedbediende, vastgoedmakelaar, vastgoedpromotor en vastgoedexpert. Enkel voor de opleiding administratief vastgoedbediende geldt een diploma lager secundair als toelatingsvoorwaarde. Voor de opleidingen vastgoedmakelaar, vastgoedpromotor en vastgoedexpert geldt een diploma hoger secundair onderwijs als toelatingsvoorwaarde. Vrijstelling hiervan is mogelijk maar wel onder strikte voorwaarden. Op deze manier wordt de kwaliteit van de instroom gecontroleerd.

Momenteel worden de opleidingen hervormd. De sectorcommissie vastgoed van SYNTRA Vlaanderen besliste

om in aansluiting op deze hervorming de bovenbouw van de opleidingen verder uit te breiden, onder andere met een gecertificeerde bijscholing syndicus. Nu al bestaan er binnen de verschillende SYNTRA's niet-gecertificeerde opleidingen syndicus/beheer mede-eigendom. Deze niet-gecertificeerde opleidingen zullen vanaf september 2009 worden herwerkt tot gecertificeerde bijscholingen om vanaf het cursusjaar 2010-2011 concreet te worden aangeboden in het SYNTRA-netwerk.

Mijnheer Van Nieuwkerke, er is dus wel wat beweging in de door u gewenste zin. Ik wil u vragen om eveneens na te denken over het hoger beroepsonderwijs, dat een kwalificatieniveau lager zit dan de professionele bachelor. Indien er interesse zou zijn om een competentieprofiel te ontwikkelen waar opleiders kunnen op inspelen, dan zou dat een nuttige oefening zijn.

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat de SYNTRA-opleiding betreft, ben ik tevreden dat men zelf al een correctie heeft doorgevoerd. Ook de SERV heeft ooit beroepsprofielen opgesteld. Ik zal dat nog eens nagaan.

Wat de bacheloropleiding betreft, komen er op juridisch-technisch vlak heel wat zaken kijken bij beheer mede-eigendom. Het gaat dan ook over beheergelden, aankoop, algemene vergaderingen enzovoort. Ik heb soms de indruk dat men te vlot toelaat dat mensen in die sector terecht komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
